

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyitlőterben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Ham Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor.
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
terméérték szerint egy négyzög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár
kedvezmény.

A borellenőrző bizottság.

— Két cikk. —

Írta: Dr. Kossuth János.

A német emberről azt tartják, hogy egyet nélkül nem képes lélegzetet venni. Elannyira, hogy ha a legsötétebb Afrikába össze-
verődik három német, legott egy-
letté alakulnak. Akik pedig olyan
szerencsétlen flótások, hogy sem-
miféle egyletbe be nem léphet-
nek, azok az egyleten kívül állók
egyletébe csoportosulnak.

Nálunk másképen van. Akad
ugyan itt is egylet bőven, ame-
lyiknek a legnagyobb része sem-
mit sem csinál, hanem azért a
magyar ember egyleten kívül is
elképzelhető. Hanem, hogy ka-
putrokkos ember valamiféle „bi-
zottságnak” tagja ne legyen jó
Magyarországon, ahhoz már ritka
szerencse kell. Helyes meghatá-
rozás szerint a magyar ember
„kétféle tollatlan bizottsági lény.”
Nagybizottság, főbizottság, szü-
kebb, legszűkebb és albizottság
nélkül se vármegyét, se várost
dirigálni, se lengyel testvéreket
fogadni, se a primadonnák lovait
kifogni nem lehet. Van is egy-
némelyikünknek annyi titulusa,
hogy a kokhinkinai császárt sem
untatják többel.

Hanem annak a bizottsági tul-
termelésnek van ám egy magyar
specialis következménye. Amiről
ugyanis az vagyon elvégezve,
hogy soha el ne végeztessék,
azt csak valamiféle bizottságra
kell bízni. Belátván ugyanis min-
den halandó, hogy annyi bizott-
ság követelményeinek meg nem
felelhet, amennyire engagirozva

van, hallgatólagos megállapodás
szerint: senki sem csinál semmit.
Egyébiránt anélkül a maffia nél-
kül sem volna a baj orvosolható,
mert minden bizottsági tagképes
magyar be lévén fogva, ha va-
lamennyit elcsapnak is, megint
csak belőlük kellene az újabb
bizottságokat ujoncozni.

Például, mióta a toronyóra
felügyelő bizottság megalakult,
azóta vagy nem jár az óra, vagy
nem üt, vagy ha üt, abba sincs
köszönet, mert úgy megszapo-
rázza, mintha félrevernék a ha-
rangot. Az utca rendező-bizott-
ság nagyobb dicsőségére pedig
az utca közepére is építhet, aki
akar. Nem is látott soha ember
görbébb utcákat a mieinknél. A
vizvezetékben azóta kételkedünk,
mióta bizottságot menesztettek
miatta. Hogy pedig az erdészeti
bizottság azt sem tudja melyik
a Borhegy, s melyik völgyben
van a vágás, mérget mernék reá
venni. Amennyiben pedig vala-
minek az eltussolása felettébb
kivánatos, mi sem egyszerűbb,
tessék a dolog mibenállásának
kipuhatolására záros határidőben
való jelentéstétel kötelezettségé-
vel egy bizottságot kiküldeni és
soha senki a dolgról igaz ké-
pet nem nyerend. Probatum est.

A bizottságok eme rövid ter-
mészetrája után pedig lássuk
csak mi hát voltaképen az a bor-
ellenőrző bizottság. Egy csomó
naiv ember a Hegyalján szőlőt
telepített, ami nyilván nagy bo-
londság volt, amikor a pincében
is lehet fáinul szüretelni. Denique
előállott az az állapot, hogy a
telepítőknak boruk is termett.

Elég telhetetlenség volt tőlük,
hogy pénzt is akartak látni érte.
De hát a hamisító és pancsoló
urak akkor mi az ördögből gaz-
dagodjanak meg, ha a szerény-
telen szőlősgazdák konkurálnak
velük. Segítettek hát magukon,
ahogy tudtak. És tudtak. Sőt tud-
nak is. Olaszország lugason ter-
melt moslékjából olyan patent
szamorodnit fabrikálnak, amivel
a lengyel beéri, annál is inkább,
mivelhogy olesóbb, mint az igazi
bor. Persze a pancsoló adhatja
is olesóbban igen könnyen ért-
hető okokból. Neki a pincében
nem kell nyitni, metszteni, ka-
páltatni, permeteztetni, vihar-
ágyuztatni, hegyközségi nyomor-
gatást szenvedni, a hamis bornak
meg vagyon ama jó tulajdonsága,
hogy el nem fagy, a jég el nem
veri, öböl, peronoszpóra, liszthar-
mat, moly, rigó, darázs, tolvaj
nem bántják, virágzasi kalamitá-
sok s mindama hét egyiptomi
csapás, ami a szőlősgazdát sujtja,
előttük ösmeretlenek.

Csak hogy a szőlősgazdák va-
lami törvényre hivatkoztak, amely
szerint talán ők is bátorodhat-
nának egzisztálni, mert hát a
hegyaljai bornak mégsem Apu-
liában illenek teremnie. Járultak
azért Darányi elébe, aki termé-
szetesen anketet s azután még
természetesebben bankettet tarta-
tott. Az anketen a gazdák azt
panaszolták, hogy lehetetlen meg-
élni, szigorú törvényt kértek a
hamisítók ellen, a hamisítók is
öbégáltak, mert nekik a meglévő
törvény is szigorú volt. A ban-
ketten természetesen éltették a
hazát, már amint az minden jó

nevelésü banketten megesik. Miért
is ne élne, ha tud. Ugy az an-
ketten, mint a banketten bőséges
ígéretnek estenek, hogy így meg
amugy fog kitétetni a hamisító
és pancsoló urak szüre, nemkü-
lönben, hogy a hűvösre is fog-
nak rakódni, hahogy meg nem
becsülik magukat.

Hosszas vajudas után kaptunk
aztán egy miniszteri rendeletet,
benne több kemény pontozato-
kat a hamisítás és pancsolás
ellen, megspékelve pénzbüntetés-
sel, sőt dutyival is. Csak hogy
mindezekben nem volt köszönet,
mert az is benne volt és van
abban a rendeletben, hogy a
borellenőrző-bizottság gondoskod-
jék a borkalozók lefűteléséről.

Lássuk hát vajh ki ő és
merre van hazája.

Öt derék bácsiból áll a bi-
zottság, akik közül hármat elnö-
köstől kinevezés, kettőt választás
utján ér a megtiszteltetés. A
megalakulás a kezdet és a vég.
Mert azon kívül, hogy nevek
belekerül — péld: nálunk — a
„Zemplén” kalendáriumba, a
helyi nagyságok eme pseudo
gótai almanachjába — soha em-
ber fia velük nem találkozik. A
tagok közül egynémelyik neves
poéta, egynémelyik kaláber te-
kintély, a másik kitünő gazda,
orvos, patikus, egyébként igen
kellemes uri emberek, de miat-
tuk hamis borra pancsolhatják
akár a Bodrogot Ladmóczytól —
Tokajig. És soha vigabban nem
pancsoltak, mint az ellenőrző-
bizottság megalakítása óta. Egy
siketnéma borhamisító afeletti
nevetében, hogy miféle maska-

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Finálé.

A csókokat már nem esengem,
Nem kéred csókomat te sem.
Vége. Már nem szeretsz te engem,
En sem szeretlek, édesem.

Tested varázsos közelében
Szívem még gyorsabban dobog.
Ajkad bibor, a hajad ében —
De másutt másra gondolok.

Vajjon mi tarthat össze minket?
A kedvemért mért keresed?
Minek tagadná a tekintet,
Ami a szívben megesett? . . .

Mint hogyha alkonyatba járnék,
Ha együtt merengek veled;
Szemem bágyadt, s valami árnyék
Kisért a mosolyod felett.

Nem kételkedünk egymás szavába,
Nem féltelek, nem féltsz te sem,
Ne gyötörjük egymást hiába,
Váljunk el inkább, édesem.

Bródy Mihály.

Tizenhat év múlva.

Írta: Balogh Irma.

Bogyai doktor hosszú utcai bun-
dában, fején asztragan sapkával, fá-
radtan nyitotta ki az előszoba ajtaját;
egész nap sok volt a páciense, sétálni,
fölrisszolni indult. Az előszoba ajta-
jában, kint a folyosón szemben találta
magát egy tőpörödött, kopott, elviselt
ruhába öltözött öreg asszonnyal, fe-
jén fekete horgolt kendő, mely alól
félig megöszült haja rendetlenül csün-
gött homlokára. Sovány, sárga kezei
esodálatosan tiszták, körmei ápoltak,
de a hidegtől megémbéredtek. Az
egy-két pillanatra nyitva maradt ajtón
zongora hangok s víg dalolás verő-
dött ki a folyosóra. Végtelenül ked-
ves, lágy hang ismert népdalt énekelt
s zongorán kísérté.

Bogyai vizsga tekintetét vetett az
asszonnyra, azt az átható tekintetét,
mely az orvosok szemének jellemző
vonása s arca egyszerre elváltozott,
fehér lett, mint a fal. Mintha egy na-
gyon régen szunnyadó érzése e mo-
mentumban jutott volna a fogalom
határához. Az imént, mikor az ajtót
kinyitotta, önkénytelenül zsebébe nyúlt,
de kezét zsebéből idegesen kirántotta

s tanácstalanul, valami kínos zavarral
nézett az asszonnyra.

Az asszony is megismerte s so-
vány, megfázott kezét hirtelen sze-
meihez kapta.

— Bocssáson meg . . . nem tud-
tam, hogy itt lakik . . . Régen más
nevet viselt . . . mondták, hogy ön
jósvivő ember . . . A nyomor, a hi-
deg hozott ajtajához — beszélt az
asszony szagotottan, fojtottan s gör-
csösen sirni kezdett.

— Kövessen! — mondá Bogyai
szinte parancsolóan s egy ajtó felé
indult. Az asszonyt rendelő szobájába
vezette.

A világos, karbol szagu rendelő
szobába is, mely tele volt holmi villa-
nyos géppel, behallatszott a zongora
s a víg játszai dalolás.

— Ugy-e ő játszik? — kérdé az
asszony, valami csodás, szinte meg-
foghatatlan önfeledtséggel, s mintha
az az üde leányhang megigézte volna,
nem bírta a férfit követni s az ajtó
melletti zsöllyébe ült. Lélekvesztetten,
átszellemült arccal figyelt, szívta lel-
kébe a csengő dalt — ahogy tele
tűdővel, látható élvezettel szoktuk
a virág kellemes illatát magunkba
szívni. Az orvos sapkáját irasztalára

dobva, az ablak fölkébe állott s ki-
mondhatatlanul kínos zavarral nézett
le az utcára — nézett, de nem látott.
Majd megfordult s irasztala előtti
székébe ült. Az asszony magához
tért, haját kisimitotta homlokáról s
szintelen hangon beszélni kezdett.
Nem nézett a férfira, úgy tett, mint-
ha csak önmagához beszélt volna:

— Egy időben sokat tudakozód-
tam ön után, de semmit biztosan meg-
tudni nem bírtam, végre valaki azt
mondta, hogy külföldre költözött s
hogy . . . hogy a gyermek meghalt,
bizonyára csak meg akartak nyug-
tatni . . . De most . . . most tudom,
hogy él s azt is tudom, hogy oda bent
ő dalol! — s a kopott öreg asszony
szemei az utolsó mondatnál egyszerre
kigyultak s hangja meleg, színes lett.

Bogyai még mindig zavartan,
ügyefogyottan ült székében s nem
válaszolt azonnal:

Az az asszony, aki tizenhat év
előtt álmait, reményeit, őh többet,
sokkal többet: egész életét megsem-
misítette, ime rongyosan, éhesen, idő
előtt megöregedve s bizonyára erköl-
csileg is teljesen elzülve előtte ül s
lesi azt hangot, melyet anyai ösztöne
gyermeké hangjának állít. Azt hitte,

Dunky fivérek

cs. és kir. udvari fényképészek

mütermükben október hó 4-én (vasárnap) és 5-én (hétfőn) d. e. 9-től—12-ig
és délután 2—5-ig fognak felvételeket eszközölni.

rával ijesztgetik őket, nyilván visszanyerné a beszélőképességét. Bámulatos, hogy akadt okos ember, aki elhitte, de sőt másokkal is elakarta hitetni: hogy magyar uri ember valaha borhamisítók után fog szimatolni. Mi azt hisszük; hogy odafent egyáltalán nem vették komolyan a borhamisítást, különben elképzelhetetlen, hogy olyasmivel próbálkozzanak megakadályozni, amittől a hamisító urak annyit sem tartanak, mint a verebek a madárijesztőtől. Mert aki egy bélyeget nem ragaszt oda, ahová dukál, tudjuk, hogy meglepetezik. Pedig a jámbor talán tudatlanságból mulasztotta el leróni a tartozását s a kihágás eltitkolhatatlan. Akinek a kisüstjén lévő ellenőrző-zsineget elrágja az egér, nyomban eléri a status haragja tiz korona stróf képében. Aki finanszírozatlan dohányt pipál és rajta vesz, keservesen lakol a füstök élvezetért. Tehát, amit meg akar az állam akadályozni, azt meg is teszi, sőt indokolatlan szigorral büntet nevétségesen csekély hibákért, vagy legalább is úgy fenyeget, hogy foganatja vagyon. Am bort hamisítani s azáltal a termelőket kifosztani, lehet, azért már nem mozgósít a status egy árva fináncot sem, hanem, hogy tenni látszassék valamit „bizottság”-ot szervez, amelyik felér a borpancsolásért ki-tűzött prémiummal.

De hát — mond a status-bölcsesség — miért nem teszi meg a bizottság a kötelességét? Mert a hangzatos címen kívül a valamit érő cselekvésre egyéb eszköze nincsen. Ugyanis, ha akadna olyan borellenőrző-bizottsági tag, aki komolyan venné a hivatalát, csak hosszas bürokratikus kecmérgés után juthatna be a gyanus pincébe, miután Pontiusból-Pilátusig végig alkalmazkodta volna azokat a potentátokat, akik pincét nyithatnak s mi alatt a szemfüles pancsolók régen túl lehetnek a tetten éretés eshetőségén. Szóval, ha skandalózusan blamirozni akarta magát valaki amaz érdekes bizottság ideájával, az re-

hogy régen meghalt s még hírét sem fogja hallani s e hite annyira megnyugtatta, hogy már jóformán nem is gondolt rá. Tizenhat év előtt menyasszonya volt s a férfi lelkének teljes erejével s szívének teljes hevével szerette. Öcsese azonban elesábitotta s ahelyett, hogy az ő felesége lett volna, lett az öcsese felesége. Azóta nem látta s hírét is csak akkor hallotta, mikor öcsese letért a beesület utjáról s a kezére bizott hivatalos pénzeket elsajátította. Az asszony akkor, még mielőtt férje agyonlőtte magát, egyik udvarlójával megszökött, s elhagyta egy éves kis leányát is. Ő az elhagyott, szegény árva gyermeket magához vette s fölnevelte. A gyermek lett minden életöröme, annak kedvéért dolgozik, fárad s azt hiszi, hogy egykor kegyetlen sorsa e gyermekben busánan kárpótolja. A leány immár felnőtt, oda bent a szalonban énekel és zongorázik. Ő is tisztán hallja játékat s fülében tisztán hangzik a „Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs” jókedvű dalja. A leány nem is sejtí, hogy szülei egy éves korában, az életnek miféle rettenő drámáját játszották el. Az hiszi, hogy anyja és atyja

mekül sikerült, s csak az van hátra, hogy az olasz bortermelők és a magyar borhamisítók örök hálára kötelezett érdekszövetsége diszalbumbal és elősmerő diplomával tisztelje meg érette. Bizony mondjuk; hogy soha koloszszerűbb gyámoltalanság nagyobb idétlenséget nem szült vala, mint a mi borellenőrzésünk. Ha azt a csuda valamit spirituszba lehetne tenni, a Barnum ritkaságyűjteményének aligha nem a legelső nevezetessége volna.

— szept. 30.

(**Mai vezéreikünkhez.** *Kossuth* János nagyérdemű munkatársunknak a borellenőrző-bizottságról írott cikksorozatából az első részt mai vezéreikünkben közreadván, egy-két megjegyzéséhez kötelességünk némi magyarázatot fűzni.

Cikkirónk fejtegetését úgy is lehetne magyarázni, hogy a kormánynak ab ovo nem volt szándékában egy komoly ellenőrzésről gondoskodni. Ebben a gondolatban mink nem osztozkodhatunk.

Lehet, hogy a borellenőrző-bizottságok működése sok kívánni valót hagy fenn, de azt még sem lehet feltételezni, hogy e szándék nem a legkomolyabb ellenőrzésre irányult volna. Eppen azért, mert mink bizunk a komoly törekvésben, nyitunk tért a tapasztalatok megnyilatkozásának.

(Szerk.)

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

A vármegye közgyűlése.

— szept. 29.

Ma volt a vármegye őszi közgyűlésének első napja. Érdekesnek, sőt izgalmasnak ígérkezett ez a nap, nem csoda tehát, ha annyi ember se-reglett össze a vármegye ősi házába. Főszolgabíró is kellett választani, két szolgabírói széklet is be kellett tölteni, hogyne gyűlt volna hát össze a sok „voks”, amely ilyenkor felszedelőzködik Haburától Sajó-Hidvégig, hogy kedves kandidátusát diadalra segítse. No meg kiszivárgott annak is a híre, hogy fogunk egy kicsit politizálni is: nemzeti követelmények, öreg bakák hazaresztése, Chlopy, adómegettagadás, Borsi megvétele, amelyeket mind Buza Barna foglalt indítványba, főnem politikai csemegék gyanánt kínálkoztak és nem kevésbé hozzájárultak, hogy

elhaltak s mert a lelki életnek a fejlődés korában szüksége van tiszta emlékre: Bogyai rá tanította, hogy szüleinek emlékét szeretettel ápolja, szeresse. S most anyja, ez az elzúllott asszony eljött — a sors utjai csak annyira kifürkészhetetlenek, mint maga a csillagos ég — minek jött el? . . . Vajjon a sors másodszer is rá akar sujtani? . . . Ha az anya a gyermeket vissza fogja követelni — ismét iszonyu szenvedés fog rá szakadni. — E föltevés olyan szertelen erővel hat rá, hogy egy heves mozdulattal fölkel, oda megy a zsölyéhez s a lappangó indulat és megvetés fojtott hangján beszélni kezd:

— Asszonyom, mondja meg őszintén, mit akar! A mesét, hogy nem tudta, hogy itt lakom, nem hiszem el. Legyen nyílt s mondja meg, mi hozta ide. Ha pénzre van szüksége, adok bőven, s ha a gyermeket látni akarja, azt sem fogom megakadályozni; gyermekéhez joga van, de meg kell mondanom, hogy gyermeke abban a hitben él, hogy szülei elhaltak s emlékeket áldja s imádkozik értük.

Az asszony fakó arcát sötét, lán-

a publikum feszült várakozással nézzen a közgyűlés elé.

Jókor reggeltől kezdve gyűltek tehát a tisztelt bizottsági tagok (akik ilyenkor, választás idején duplán „tisztelt”-tek ám!) a vármegyeház elé és folyták a kapacitálások, puhítások, rábeszélések, hátha lehetne még egy-két ingadozó vokstot elkaparítani. Járta-keltek a kortes bácsik is: megjötték-e, akik ígérkeztek s felkeltek-e, akik — le sem feküdtek?

„Bajusz” — „Isépy”, ezek a nevek hangzottak ki a csoportokból és az ahhoz értő szemek már reggel megállapították, hogy a két párt körülbelül egyforma erős.

Kilencz óra után kezdtek már egyesek a terembe is felszállingózni, a karzat is lassacskán (és „szépecskén”) megtelt. Meglátszott rajta, hogy csupa fiatalember pályázik: tele volt szép asszonyokkal és lányokkal. Tiz órára teljesen megtelt a nagyterem, a kis terem, sőt a folyosók is. Majd felugrott az éljenzés, gr. *Hadik Béla főispánunk* lépett a terembe és elfoglalva székét, a megjelent bizottsági tagok szíves üdvözlése után megnyitotta a közgyűlést.

A visszavont indítványok.

Alighogy a főispán megnyitó szavai elhangzottak, *Molnár Béla* jelentkezett szólásra és kérte a közgyűlést, hogy a politikai természetű indítványokat — a vármegye régi gyakorlatához hiven — a litografált tárgysorozat sorrendjétől eltérőleg első sorban vegye tárgyalás alá.

A közgyűlés mintha néhány percig ingadozott volna, egy része helyeselt, más része pedig türelmetlenül „választani” akart; mielőtt azonban döntött volna, *Lácza László* kért szót és szavait Buza Barnához intézvén arra kérte őt: venné vissza indítványait.

Kérését azzal indokolta, hogy a nemzeti követelmények tárgyában beadott indítvány tulajdonképen a 67: XII. t. c. végrehajtását tárgyalja. A függetlenségi párt azonban nem áll a 67-es alapon, nem ebből a pártból kell tehát indítványt tenni a 67 érdekében. Ezen kívül az elvi indokoláson kívül elárulta attól való félelmét is, hogy a nagyszámú egybesereglett szabad-elvű tábor leszavazná az indítványokat, már pedig ennek a szegénynek nem szeretné kitenni a magyar nyelvet.

Buza Barna eleget is tett a *Lácza* kívánságának és visszavonta indítványait, de látszott rajta, hogy nem szívesen teszi, csak nem akarja a saját pártjából eredő és annak olyan komoly férfiak, mint *Lácza László* által tolmácsolt óhaját vissza utasítani.

Az indítványok tehát visszavonattak és a nagy közönségben meg-

goló pir futotta el s elfuló hangon kérdé:

— Hát nem tudja?!

— Semmit sem tud.

— Oh, Istenem, oh Istenem! — kezdett sirni olyan keservesen, olyan szivszagatóan, ahogy *Mária-Magdolna* sirhatott, mikor büneinek tudatára eszmélt — ez az én életemnek bünbocsánata! Oh nem, nem, hadd higgye, hogy meghaltam, hadd imádkozzék értém! Emlékeimet áldja, engemet megvetne.

— Tehát nem? — kérdé Bogyai megkönnyebülten s egy pillanatra ismét az ablakhoz ment s újra lenézett a nyüzsgő utcára, de most sem látott semmit.

— Nem, csak látni szeretném. Csak egy percre, engedje meg, hogy egy percre lássam. Oh, az én gyermekem, az én egyetlen gyermekem! — zokogott az asszony s arcát kezibe szorította.

— Ne sirjon, kérem — fordult meg Bogyai s a csengő gombját megnyomta.

— Parancsol? nyitott be a szoba-leány.

indult a találgatás: mi történt volna velük, ha vissza nem vonatnak?

Főszolgabíró választás.

A politikai indítványok ilyképen lekerülvén a napirendről, az érdeklődés most már teljesen a választások esélyei felé fordult.

Amint olvasóink igen jól tudják, a nagymihályi főszolgabírói székért három jelölt versenyzett: *Bajusz Andor*, *Isépy Zoltán* és *Bárczy Gusztáv* szolgabírák.

Mikor az elnöklő főispán bejelentette a pályázók neveit, felugrott az „éljen Bajusz”, „éljen Isépy” és alig akart szünni a lelkesedés, bár előbb még a kijelölő bizottságot kellett megalakítani.

Ennek elnöke: a főispán; választott tagjai lettek: *Matolai Etele*, *Molnár István*, *Szepesy Ede*, akikhez a főispán *Szent-Iványi László*, *Lácza Szabó László* és *Farkas Róbert*et nevezte ki.

A kijelölő-bizottság mind a három pályázót kandidálta, aminek bejelentése után újra kitért az éljenzés, még pedig Bajusz és Isépy részéről igen egyforma erővel; *Bárczy Gusztáv* neve azonban már csak igen szórványosan hangzott fel.

Husz tag kívánságára a főispán elrendelte a szavazást.

A szavazatokat A-tól M-ig *Spillenberg József* elnöklete alatt *Thuránszky Tihámér*, *Szokolay Emil* fogadták el, M-től Z-ig pedig *Miklóssy István* elnöklete alatt *Görgey Pál* és *Pereszély István*.

Leadott pedig az első küldöttségél Bajuszra 86; Isépyre 59, Bárczyra 5: a második küldöttségél Bajuszra 67, Isépyre 58, Bárczyra 8. A végeredmény szerint tehát Bajusz 153; Isépy 117 és Bárczy 13 szavazatot kapott.

Bajusz Andor tehát 36 szótöbbséggel a nagymihályi járás főszolgabírájává választatott.

Az eredmény kihirdetését a közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta. Csak egy-két ember tamaskodott, hogy mégsem jól van ez így, mert *Bajusz Andor* nem tud tótul, a nagymihályi járás pedig tót.

Nohát mutassa meg *Bajusz Andor*, hogy rövidesen — megtanul a járás magyarul. *Isépy Zoltán* a főispán tiszteletbeli főszolgabíróvá nevezte ki.

Szolgabíró választás.

A *Somosy Sándor* elhunytával és a *Bajusz Andor* megválasztásával megürült 2 szolgabírói állásra öten pályáztak: *dr. Bessenyei Zénó*, *Pólányi Jenő*, *Fejér Elemér*, *Márton Sándor* és *Lukács Béla*.

A közgyűlés *Pólányi Jenő*t és *Fejér Elemér*t választotta meg. *Pólányi* 6 szótöbbséggel *Bessenyeivel* szemben, *Fejér Elemér*t pedig közfelkiáltással.

— Ilona kisasszonyt kéretem.

A szobaleány távozott s néhány perccel később a mellékszobában könnyű, gyors léptek hangzottak föl s egy szép, nyulánk szőke, leány kipirult arccal, nevető szemekkel jött be.

Az asszony az ajtó mellett szék karját görcsösen megfogta s ajkait összeszorítva úgy nézett a fiatal leányra, mint valami égi jelenségre.

— Csak ezt akartam néked adni — s ezzel egy könyvet nyújtott Bogyai a leányhoz.

— Ah! Martinyi kötete, köszönöm! De, hogy még itthon vagy!

E momentumban tagozatlan fölkiáltás hasította végig a szoba levegőjét, s a fiatal leány rémülten fordult hátra.

— Ah egy beteg! — kiáltott föl s Bogyával együtt ott termett az asszony mellett.

— Szivszéhhűdés — mondá az orvos rekedten, alig hallhatóan s a fiatal leányt kitérítve a szobából, az asszony megüvegesedett szeméit leszorította s nehéz sóhajjal hagyta el rendelő szobáját . . .

Pótadók.

A közgyűlés ezután 1% közművelődési és 1/4% ujjoncozási pótadót szavazott meg névszerinti szavazással. Folytatása a közgyűlésnek (és a pótadók szavazásának) holnap reggel 9 órakor lesz.

(A hadtestparancsnok köszönete.

A 6-ik hadtestparancsnok meleg köszönetét fejezte ki a vármegye főispánjának és Zemplénavármegye tisztikárának azon szívélyes készségeért, amelyet a cs. és kir. közös, s a m. kir. honvédsapatok s azok vezetői a f. hó 4-étől 10-éig terjedő időben Gesztely környékén lefolyt hadgyakorlatok alkalmával úgy az illetékes tisztviselők, mint a közönség részéről az elszállásolás, előfogatok kirendelése, mint egyéb szükségletek biztosítása körül az egész gyakorlat alatt tapasztaltak.

(A Bodrog-Olaszi község bírja feyelemi alatt. A tokaji járás főszolgabírja Bodnár János bodrog-olaszi bíró ellen hivatali kötelességének súlyos megsértése és több rendbeli pénzek jogtalan felvétele és saját céljaira való felhasználása miatt a feyelemi eljárást e hó 25-én elrendelte.

(A törvényhatósági, községi és vicinális közutak kiépítése céljából a legutóbbi közgyűlésből kiküldött bizottság f. hó 24-én gróf Hadik Béla főispán elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen Wladár Emil, Malonyay Ferenc, Thuránszky Tihámér és Borsai Miklós bizottsági tagok, az alispán, főjegyző s az összes főszolgabírnok vettek részt, előadóként pedig Gnädig Lipót kir. mérnök szerepelt. A bizottság behatóan megvitatta azon nagyszabású előadói tervezetet, melyet nevezett mérnök a főispán utasításából készítette s azt általában elfogadta. E terv szerint, amelyet még lesz alkalmunk bővebben ismertetni, a vármegye és különösen a községek összes utjai bizonyos évek lefolyása alatt tervszerűleg teljesen kiépíttetnek s így egy nagyfontosságú kérdés megoldását jelzi. A bizottság nevében a főispán, Gnädig Lipót kir. mérnöknek nagyszabású munkálataért köszönetét és elismerését nyilvánította.

HIREK.

Kazinczy Eugenia.

1807—1903.

Kazinczy Eugénia Széphalmon született 1807 decemberében, szülei házasságának harmadik évében. Egy évvel előtte született az Eugénia testvére, aki pár hónapos korában meghalt. Többi hat testvére meglelt-kort ért: *Ifigénia* felesége lett *Becske* Lajos debreceni törvényszéki elnöknek, *Táliá-t Hrabovszky* földbirtokos vette el, *Antal* gazdász volt, *Emil* őrnagy, *Bálint* szintén gazdálkodott; legifjabbán halt meg *Lajos*, akit a szabadságharcban való vitéz részvételéért Haynau 1849-ben Aradon agyonlövettet. Bálint öcsésének három fia él: *Gábor* debreczeni táblabíró, *Lajos* kecskeméti törvényszéki bíró és *Ferenc* sátoraljaujhelyi megyei tisztviselő.

Edes atya lelkének klasszikus finomságát leginkább a most elhunyt Eugénia örökölte. Kellemes modoráért s graciózus táncáért már nagyon fiatal korában ünnepelték Hegyalján és Sátoraljaujhelyen, ahová szüretre és bálozni *Lónyay* Gábor leányával, legjobb barátjával járt, s ahol akkortájt Magyarország nemesi fiatal-sága együtt vigadott, vagy mint akkor mondták: *cankókázott*. Itt ismerkedett meg tizennyolc éves korában Eugénia a vele majdnem egyenlő koru ifju jogászzal, krajnikfalvi *Kraynik* Imrével, aki különben unokabátyja volt, s egymásba szerettek. Soká, tizennyolc évig kellett egymásra várniok, míg a pap elé állhattak. A Kazinczy-család szegény volt, a vőlegényre sem várt nagy juss

a tiz gyermekkel megáldott atyai házból, hivatal után kellett hát néznie s jó időbe tartott, amíg valamire fölvehette a minisztériumban, ahol azután később miniszteri tanácsos lett.

Még leány volt Eugénia, huszon-négy éves, amikor edes atyja 1831-ben, a nagy kolera-járványban inasától megkapva a szörnyű betegséget, Széphalmon meghalt. Kazinczy Ferencet három napig tartott kínos betegségében Eugénia ápolta, s az angyali bátorságu leányt, aki akkor már szerelmes menyasszony volt, elkerülte a veszedelmes kór.

Amikor harminchat éves korában egybekelhetett hűséges vőlegényével, a fővárosba jöttek lakni. Előkelő házat tartottak Budán s tizenhat évig éltek együtt boldogan. Két gyermekük született: *József*, aki azonban tiz hónapos korában meghalt, s *Mária*, aki ma is él és felesége *Kazinczy* Gyula kassai közjegyzőnek, ki eredetileg *Offenheimer* Gyula volt s most meghalt anyósa adoptálta *Kazinczy*-nak.

Özvegyi sorsában teljesen visszavonult a világtól *Kazinczy* Eugénia. Eladta ruszkai kis birtokát s annak jövedelméből, meg havi 43 forint 75 krajcár nyugdíjból élt. Szerényen, szűken lakott a Dohány-utca 36. számú házában első emeletén, két szobás lakásban. Ellátogattak olykor hozzá régi jó ismerősei: a *Török* grófi család tagjai, *Dercsényi* Henriette báróné, a *Földváryak* és *Prielle* Kornélia, de ő maga nem igen járt sehová. Tíz évvel ezelőtt az a csapás érte, hogy elvesztette két szeme világát s azóta a szobájából is alig mozdult ki. Reggeltől estig karosszékekben ült s kézimunkát csinált, varrt, kötött — a szegények számára. Kicsiny asszony volt, az öregség egészen megörpítette, de egészsége végig kitűnő maradt. Ha néha kibotorkált a napsütötte folyosóra, a lakók köréje sereglettek s nem győzték bámulni a tisztos matróna friss elméjét, vidám kedvét s fiatalos csengésű hangját.

Ma már *Kazinczy* Eugénia, *Kazinczy* Ferencnek, a magyar nyelvújítóknak „szeretett Zseni lánya” Széphalmon atyja közelében alussza örök álmát...

Lapunk keddi és csütörtöki száma összevonva ma, szerdán jelent meg, hogy a f. hó 29-én tartott törvényhatósági közgyűlésről szóló tudósítást — mely után megyszerte nagy érdeklődés nyilvánul — minél hamarabb olvashassák lapunk olvasói.

Tanítói kinevezések *Boreczky* Béla gör. kath. okleveles kántortanító Szacsurba, — *Blyasin* Mihály okl. kántortanító Technára, — *Pap* György okl. kántortanító Tolesvára rendes kántortanítói kinevezettek.

Kazinczy Ferenc leányának halála. A széphalomi dombon örök álmát alvó nagy nyelvújító, *Kazinczy* Ferencnek elsőszülött leánya, özv. krajnikfalvi *Kraynik* Imréné, szül. *Kazinczy* Eugénia f. évi szeptember hó 26-án Budapesten elhunyt. Az özvegy 96 évet élt esődes visszavonultságban a Dohány-utca 36. számú házában. Temetése vasárnap délután 3 órakor volt Budapesten a Dohány-utca 36. szám alatti gyászházban. Koporsózára leányának, *Kazinczy* Gyuláné kassai kir. közjegyző nevének és kedvelt unokáinak, leánya három gyermekének virágból font koszoruját tették. Gyönyörű koszorút küldött az Akadémia, melynek ez a fölrása: *Kazinczy* Ferenc Eugénia leányának, — A Magyar Tudományos Akadémia. Délutánra az egyszerű kis lakás egészen megtelt a gyászókkal, kiknek soraiban ott volt *Szily* Kálmán és *Beöthy* Zsolt is. A szertartást *Novák* István erzsébetvárosi helyettes plébános vezette. Hamvait a beszentelés után hazaszállították Széphalmonra a család ősi temetkezési helyére.

Esküvő. Folyó hó 29-én esküdött örök hűséget *Erpl* Arthur sztrajnyáni gyógyszerész *Strömpl* Katicának a nagymihályi róm. kat. templomban. Az esketést *Kundt* József jászóvári prem. kanonok végezte.

Eljegyzés. *Leviczky* Emil lasztoméri gör. kath. tanító folyó hó 22-én eljegyezte *Zahoránszky* Antal borkúti főerdővéd leányát, *Erzsikét*.

Deák Ferenc emléke. A közoktatásügyi miniszter — mint már jeleztük — e hó elején rendeletet adott ki, melynek értelmében az ország összes iskoláiban ünnepet tartanak ez év október hó 17-én, Deák Ferenc születésének századik évfordulója napján. Az utasítás szerint az összes középiskolákban, a felső kereskedelmi, polgári és elemi iskolákban lesznek ünnepségek, amelyekben résztvesz a tanári kar és az ifjuság. Az ünnepet a helybeli főgymnázium, a „Carolineum” nőnevelő-intézet, a polgári leányiskola és az összes elemi iskolák meg fogják tartani és a műsoron szerepelnie kell a Szózatnak, a Hymnusznak és egy tanár által mondandó emlékbeszédnek.

Besseney Gáborné temetése. Lapunk múlt számában adtunk hírt arról a vesztéségről, mely *Besseney* Gáborné elhalálozásával az elhunyt urinó kiterjedt rokonságát érte. A temetés f. hó 27-én d. u. fél 4 órakor folyt le a *Kazinczy*-utcai gyászházból a legnagyobb részét mellet. A gyászszertartás után a koporsót kivitték a köztemetőbe, hol a családi sírboltban helyezték el örök nyugalomra.

Amerikában élő zempléni adománya. Az Amerikában tartózkodó lasztóczy gör. kath. hívek megújított templomuk részére a múlt évben *Petrassевич* Elek amerikai lelkész közvetítésével egy igen szép, díszes bronz-esillárt vásároltak 410 koronáért. *Spiry* Elek lasztóczy lelkész a múlt vasárnap tette helyére az Amerikában lakó lasztóczyak filléreiből vásárolt, szép esillárt.

„Ujhelyi élet.” Ez alatt a cím alatt jövő szombaton megjelenendő számunktól kezdve új rovatot nyitunk meg lapunk hasábjain, amely aktuális eseményeket s humoros feljegyzéseket fog hozni. Rövidebb lélegzetű dolgok lesznek ezek a feljegyzések, adomák s bohém történetek, amelyeket igyekezni fogunk élénkké tenni, hogy olvasóink ne találják érdektelennek, vagy egyhangunak. A rovatot ugyan egyik belsődolgozóztársunk fogja el látni, de szívesen fogunk fogadni a közönség köréből ilyes feljegyzéseket akár feldolgozva, akár feldolgozatlanul, hogy a rovat a körülményekhez képest megfelelő, változatos és színes lehessen. A legközelebbi, szombaton megjelenendő számunk fogja hozni ennek a hetenkint egyszer megjelenő új rovatnak első közleményeit, melynek elolvasása után olvasó közönségünk képet nyerhet, hogy mily iránynak és célzatnak tervezzük azt a jövőre nézve.

Lukács Lároly aranyérem kapott. *Lukács* Károlyt a mi cigány-primásunkat nagy kitüntetés érte. Az országos cigányzene-verseny bíráló bizottsága tizenöt zenekarnak ítelt aranyéremet, köztük *Lukács* Károlynak is kitűnő harmonizálásáért. A megérdemelt kitüntetést bizonyára örömmel fogják fogadni mindazok, akiket *Lukács* Károly annyiszor halott gyönyörű muzsikája meggyőzött arról, hogy „ami Károlyunk legény a talpán.” Az aranyérem kívül *Lukács* még megkapta *Bárcsai* Domokos tiszteletdíját is. Van tehát dicőség, aranyérem, tiszteletdíj! Mi kell több ennél egy jóra való primásnak?

Porráégett szinkör. A miskolci szinkörülethez tartozó ungvári

szinkör — mint tudósítónk jelen — f. hó 26-án, szombatról vasárnapra viradó éjjel porrá égett. A tűz állítólag a színházi ruhatárban keletkezett. A szinkörben jelenleg *Kövessy* Albert szintársulata működött. Az igazgató ruhatárának és könyvtárának java része ott veszett. A károsult szinigazgató segélyezésére egy ad-hoc bizottság alakult, mely vasárnap délelőtt tartotta első ülését. *Kövessy* — mint értesülünk — Sátoraljaujhelyben engedélyt kért 12 előadásra, hogy a nyomorba jutott szintársulat helyzetén javíthasson. — *Kövessy* Albert szinigazgató — mint utóbb értesülünk — táviratilag visszavonta kérelmét.

Zárlat feloldás. Sátoraljaujhely város polgármestere közhírré teszi, hogy a Sátoraljaujhelyben folyó évi július hó 12-én ragadós zárlat és körömfájás miatt elrendelt zárlat a vármegye alispánjának folyó évi 17623. számú intézkedésével mai napon feloldatott. E szerint a folyó évi október hó 2-án tartandó állatfelhajtásos vásárra a hasított körmű állatokat is föl lehet hajtani.

Népfölkelők jelentkezése. Sátoraljaujhely r. t. város katonai ügyosztálya a népfölkelők jelentkezése tárgyában a következő hirdetményt bocsátotta ki: „Hirdetmény. A m. kir. szabócs — zempléni 33. népfölkelő járás parancsnokságának f. évi 253. sz. megkeresésével áttett utazási és működési terveze szerint Sátoraljaujhely városában az 1903. évi népfölkelési időszak jelöltjeinek 1903. évi október hó 9. és 10-ik napján reggel 7 órakor a rendőrkapitányi hivatal udvarán fog megtartatni. Jelentkezni kötelesek mindazon katonailag kiképzett népfölkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben a haditengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékában, vagy a csendőrségnél szolgáltak, a ki nem képzettek közül azok, kik külön hadi szolgálatra s mint vonatkisérők ki vannak jelölve és piros ajánlati lappal vannak ellátva. A népfölkelési kötelezettség utolsó évében levők, tehát az 1861. évben születettek szintén kötelesek megjelenni. A felülvizsgálat után elbocsájtottaknak, valamint a ki nem képzett póttartalékosoknak jöllehet igazolványi könyvvel ellátva, nem kell megjelenni. A jelentkezéshez a népfölkelési igazolványi könyv elhozandó. Azok, kik még igazolványt nem kaptak, a katonai vagy honvéd-igazolvány, esetleg a végelebocsájtó levelüket hozzák magukkal. Személyes megjelenés helyett írásban teljesíthetik a jelentkezést az 1893. évi XXXVII. t. c. végrehajtására vonatkozó utasítás (Népfölkelési jelöltjei utasítás) 3. pontjában megjelölt személyek. A személyes jelentkezés mindig a jelöltjei rendezés laphelyére nézve kitűzött jelentkezési állomáson teljesítendő. Ideiglenesen a jelentkezési körletben tartózkodók jelentkezése csak akkor fog elfogadtatni, ha a rendezés laphelyére illetékes jelentkezési állomásra az ott kitűzött jelentkezési napra az illető már meg nem jelenhetne. Azok, kik testi törődöttségük miatt a fegyveres szolgálatra magokat képtelennek tartják, e körülményt a szemle bizottságának hozzák tudtára, hogy felülvizsgálatuk céljából előjegyzésbe vétethessenek. Akik jubileumi emlékérem avagy polgári éremmel el vannak látva, azt a szemle tartoznak magukkal hozni illetve feltűzni, hogy a jelentkezés alkalmával ezt úgy az igazolványi könyvükbe, valamint a lajstromba bejegyezni lehessen. A jelentkezésre felhívottak, a jelentkezés elmulasztása esetén a népfölkelési utasítás 7. §. 70. pontja értelmében fognak büntettetni. — Sátoraljaujhely, 1903. évi szept. hó 22-én. *Bogyay* Béla, városi tan., katonai ügyi előadó.”

Választások a főgymnáziumi „Önképző kör”-ben. A múlt szombaton tartotta a főgymnáziumi ifjuság „Kazinczy önképző kör”-e első alakuló közgyűlését. Dr. Perényi József tanár elnök, lelkes, hazafias érzések

től áthatott szavai után ifjúsági elnöké Szeniczey Ödön VIII. o., főjegyzővé Andorka Zoltán VIII. o., pénztárnokká Stark Gyula VIII. o., főellenőrré Kolonay Gyula VIII. o., aljegyzővé Meczner Tibor VII. o., ellenőrré Nyeiczey László VII. o., és háznagygyá Kolonay János VII. o. tanulót választotta a kör.

— **Tüzérek átvonulása.** Tegnap reggel három lovasított tüzer-üteg vonult keresztül városunkon. Galiciából jöttek és új állomáshelyükre Miskolcra mentek. A Rákóczy-után, Széchényi-téren és Kossuth-utcán, a merre a tüzérek ágyúkkal elvonultak, sok nézőjük akadt.

— **Uj cég Sátoraljaújhelyben.** Szamet Márkuszné Sátoraljaújhelyben új szatócs üzletet nyitott.

— **Szarvasmarha díjazás.** A Zempléni Gazdasági Egyesület a m. kir. földmívelésügyi miniszter segítségével és támogatása mellett 1903. évi október hó 14-én Mezőlaborcon szarvasmarha díjazást rendez. Az első csoportban borjas tehének, a II. csoportban előhasú üszök, a III-ikban 2 éves és a IV. csoportban 1 éves üszök fognak díjaztatni kiválóságuk szerint. Minden csoportban tíz, összesen tehát 40 díj van 5 koronától 30 koronáig. Díjazva csak is a kigazdák saját nevelésű marháit lesznek, míg a közép és nagybirtokosok a Gazdasági Egyesület által adományozott oklevelekkel fognak kitüntettetni.

— **A szarvas bögés főuraink közül igen sokat hozott a felvidékre s külföldiek is, akik itt igen magas árban bérelnek vadászterületeket úgy, hogy átlag egy szarvas elejtése 1000—2000 koronába kerül.** Szeptember 23-ig elejtett a homonnai járás területén 13 drb. szarvasbika, még pedig: Gróf Hadik Barkóczy Endre által Viraván 1, gróf Andrássy Sándor által Homonna Beresztón 2 drb. gróf Moltke Leó által Krasznibrodón 2 drb. gróf Fabrice által Agyidőczon 2 drb. Wollman Kázmér területén Izbugyazbojnán 1 darab, — Ehrenheim Ferdinánd és br. Radvitz által Vidrányban 1—1 darab, — gróf Sigray által Palotán 1 drb. és Szilassy György által Izbugyabresztón 1 drb.

— **Tüzek a homonnai járás területén.** Hazsinán szeptember 22-én 3 lakház, mellék épületekkel, összes takarmány, életneművel elégett. A kár 1700 korona. A tűz — mint H. V. írja — úgy keletkezett, hogy az egyik káros Gajdics Jánosnének éjjel elégett az aszalója s a megszenesedett farészeket esürébe hordta, hol alapangó szikrától a fadarabok égni kezdtek s mikor észrevette, már eloltani nem volt képes. A feljelentés ellene megtétetett. Felsőcsébinén szeptember hó 21-ről 22-re menő éjjel 1 lakház mellék épületeivel s összes élet s takarmány neművel szintén elégett. A kár igen tetemes.

— **Versenyárgyalás Sátoraljaújhelyben.** Iskolaépület átalakítása Cselejen. Előirányzat 7723 k., bánatpénz 5%. Ajánlatok okt. 19-ig a sátoraljaúj helyi államépítészeti hivatalhoz. Felvételek ugyanott.

— **Megégett gyermek.** Borzasztó módon vesztette életét egy 4 éves kis fiúcska f. hó 22-én Felső-Ladiskőczon. Gyümölcs aszalás közben a tűz körül játszadozott, ruháskája tüzet fogott s teljesen összeégett, s mire észrevették már lehetetlen volt az életnek megmenteni.

— **Nem hívják be a póttartalékosokat.** Azokat a póttartalékosokat, kiket még a múlt évben besoroztak, de bármilyen okból halasztást nyertek, tudvalevőleg az idén október elsejére behívták. A hadügyminiszter azonban pár nap előtt rendeletet adott ki, hogy a póttartalékosok behívását a változott körülményekre való tekintettel azonnal vonják vissza. Haladékat adott egyszersmind azoknak az önkénteseknek is, akik tanulmányaikat még ez évben folytatni kívánják.

Október hó elsejével új előfizetést nyitottunk lapunkra; kérjük azon t. olvasóinkat, kiknek előfizetése ezen a napon lejárt, nemkülömben azokat, kik az előfizetési díjakkal hátrálékban vannak, hogy lapunk mai száamához mellékel utalványok felhasználásával az előfizetést megújítani, illetőleg a hátrálékot be- küldeni sziveskedjenek.

Tisztelettel:

A kiadóhivatal.

IRODALOM.

Apám és én . . .

„Ugy-e fiam, ugy-e belátod, Elveszítnek e dőre álmok?”

— A hír, dicsőség hí, apám, Ugy érzem, elérem talán.

„Fiam, ó hagyd e délibábot! Amilyen: úgy nézd e világot.”

— Szívembe zsong sok édes nóta, Nem nyugszik, míg el nem dalolta.

„Egy van fiam csak: — a kenyér, Ezzel a nóta fel nem ér.”

— Kenyér, pénz, pompa mit nekem Apám! csak a dalt szeretem.

Megcsókol . . . „Te, te rossz gyerek! . . . S arcán egy könyösepp leperog.” (Bpest.)

Andor Gyula.

— **A Budapesti Napló** nemesak keletkezésének új és eredeti, de a közönség szimpatiajának gyors felkeltésében is eddig nem látott példát mutat. És minden szám arra vall, hogy a **Budapesti Napló** megérdemli ezt a támogatást. A **Budapesti Napló**-nak friss és megbízható értesülései, lelkes, temperamentumos, komoly, tartalmas, hatásukban valóságos szenzációs politikai cikkei, amelyek nyomatékossá teszik a politikai sulyra döntő jelentőségű újság véleményét, tárcarovatának magas irodalmi színvonala, gazdag informatív anyaga, kitűnő értesülései, kimerítő, ötletes, változatos, eleven rovatai s mindennemű közleményeinek változatossága és folyton gyarapodó bősége: napról-napra ékes szólóan tanuskodnak arról, hogy a **Budapesti Napló** fényesen megfelel a legvérmesebb várakozásnak is. Ajánljuk ez újságot olvasásra az újdonságok iránt érdeklődőknek és azoknak, akiknek a magyar hírlapirodalom magas színvonalában és a magyar írók és újságírók hangya szorgalmában kedvük telik.

A **Vasárnapi Ujság** szept. 20-iki száma 33 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Gróf Bercsényi Miklós« (Bercsényi és neje egykoru arcképevel.) — Költemények, Havas Istvántól és Szamolányi Gyulától. — Regényár: »Aranyfűst« Regény. Irta iij. Korányi Frigyes (Goró Lajos eredeti illusztrációival.) — »A tudós családja.« Spanyol regény (képekkel.) — »A szőkevények.« Elbeszélés. (képekkel.) — »A kassai Rákóczi ereklyekiallításból« (képekkel) Szendrei Jánostól. — »Rákóczi-templom Rodostóban« (képpel.) — »Ravasz koldusok.« Csik-Volecz Sándortól. — »A new-yorki utcagyerekek.« — »A bélyei vadászterület« (képpel.) — »II. Vilmos császár Baranyában« (képekkel) Zelesny Károly fényképei után.) — »Az interparlamentaris konferencia tagjai Budapestén« (képekkel.) — »Renan szobra« (képekkel.) — »Két szabadságharc emléke« (képekkel) Gasparicz Márk perlaki emlékéiről és a törökbecsei honvéd-emlékről.) — »Majomtudományok« (képekkel) Simay Imre rajzai után)

»Hires cigányok versenye« (képpel). Mar- kó Miklóstól. — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány. Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre négy kor., »Politikai Ujdonságok«-kal és Világkrónika«-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.)

Türr tábornok emlékiratai. Mikor Világos után, az elnyomatás szomorú napjaiban, a magyar nép arra gondolt, hogy fegyverrel vivja vissza a szabadságát, akkor a Messiaszként várt Kossuth Lajos mellé még egy szabadítót képzelt: Türr Istvánt, akit 1860 óta Garibaldi legkiválóbb bajtársa gyanánt ünnepezt az olasz nemzet és egész Európa. Türrt a magyar emigránsok már rég ismerték akkor: 1848—1849-ben nem harcolt ugyan a honvédség sorai közt, de olaszföldön magyar légiót szervezett. Világos után Mazziniával éveken át zaklatta az osztrákokat; küzdött reakció ellen 1849-ben Bádénben, 1855-ben a krímii szövetségek szolgálatában, 1847-ben a cserkeszeket lázította, 1859-ben Garibaldi mellett harcolt, majd a déli szlávok közt agitált és a „marsallaezer“ expedíciójában világhírűvé tette nevét. Számos haretéren vitva ki altábornagyi rangját, és mindig csak a magyar ügyért harcolt. Évek óta állandó munkatársa a **Magyar Hírlap**-nak, amely kizárólag közli cikkeit. Ezen sokoldalú szereplésének hatvan évre terjedő nevezetes mozzanatait Türr István megírja most az emlékirataiban, melyeknek közlését a **Magyar Hírlap** kezdi meg az októberi negyeddél.

A Nemzeti harc. Folyik a nemzeti harc régente is, most is; közsabadságokért, nemzetiségért, nyelvünkért, önállóságunkért. Harminchétféve óta szakadatlanul, most pedig kettőzött erővel, sokszoros lelkesedéssel, kitarotán, százaszoros hűséggel harcol a hareolók élén az Egyetértés. (Főszerkesztő Fenyő Sándor; főmunkatárs Eötvös Károly.) Több évized megmutatta, hogy az egy Egyetértés mindig első volt a haretéren. Politikai vezető cikkeit a függetlenségi párt legjelesebb tollu képviselői írják, élükön Kossuth Ferenczel és a lap irodalmi része is, mondhatnók páratlan. Az Egyetértés olyan kedvezéseket is nyújt előfizetőinek, amint egyetlen más lap sem adhat. Elsőnek ezek közül azt említjük meg, a mely egyszersmint az olvasó karácsonyi ajándékának van szánva, a Rákóczi-Albumot. Pompás album lesz ez a kiválóan becses diszmunka. (bolti ára, 3 korona lesz.) Az Egyetértés előfizetési árai: Egy hónapra 1 frt 80 kr. Negyedévre 6 frt. Állami tisztviselők, magánhivatalnokok, papok, lelkészek, tanárok, tanítók a lapot kedvezményes árban (évi 14 frtért, egy hónapra 1 frt. 20 kréért) rendelhetik meg az Egyetértés kiadóhivatalánál, Budapest, Vármegye-utca 11.

KÖZGAZDASÁG.

A műtrágya kereskedelem és az 1895. évi XLVI. törvények végrehajtása.

(II. cikk.)

Irta: Rázsó Imre gazd. tanint. tanár.

Első cikkemben megemlékeztem arról, hogy a szuperfoszfátot vízben oldható foszforsav tartalma (használati értéke) szerint szokás vásárolni, kg. o/o (kilogramm százalék) alapján. E szerint minél több vízben oldható foszforsavat tartalmaz valamely szuperfoszfát, annál többet ér az és annál többet fizet azért a valóságban a gazda.

Az árszámítást a gazda következő példa szerint ejtheti meg. Ha a szuperfoszfát vízben oldható foszforsavának kg. o/o ára például 50 fillér, e szerint

100 kg. 16%-os szuperfoszfát ára: $16 \times 50 = 8$. — korona; 100 kg.

18%-os szuperfoszfát ára: $18 \times 50 = 9$. — korona

vagyis, a szuperfoszfát árának 100 kg.-kenti megalapításánál mindenkor a kg. o/o ára és a százalékszerinti beltartalom az irányadó.

Igy azután ha a gazda 18%-os szuperfoszfátot rendel és mondjuk, hogy e helyett 15%-osat kap minden m.-mázsáért, a szuperfoszfát ára szerint 1 kor. 30—40 fillérrel fizet többet, mint a mennyi annak a valódi értéke.

Hasonlóképp van ez a többi műtrágyával is, a melyeknek megjelölését a gyáros ép oly pontosan tartozik megcsinálni, mint a szuperfoszfátét.

Nagyon fontos intézkedése a törvénynek illetve végrehajtási rendelkezésnek azon intézkedése is, mely a gyárost, illetve szállítót arra kötelezi, hogy a vásárlót pontosan figyelmeztetni tartozik, hogy mily módon kell eljárni a hiteles átlag minta vételénél, a mely minta vegyelemzés útján hivatva van bizonyítani a szállított trágya minőségét, a mennyiben a gazda csak a vegyvizsgáló állomás által az átlag mintában kimutatott hatóanyag értékét tartozik megfizetni.

Az 1895. évi XLVI. törvények szellemét és célját a reális magyar műtrágya gyárok nagy örömmel üdvözölték, mert e törvény nem csupán a vevő közönség érdekeit szolgálja, hanem a tisztességes, műtrágya kereskedelemnek is biztos alapja. A gazdaközönség azonban nem kizárólag a műtrágyagyárosoknál rendel meg műtrágya szükségletét, e rendelkezések lebonyolításánál igen jelentékeny szerepet játszanak ma már a közvetítők is, akikre a műtrágya gyárok rá vannak utalva, mert az ügynök helyébe jön a gazdának, átveszi tőle a megrendelést, szállítja a műtrágyát a kialakított módokat szerint. Ez a módja a rendelkezésnek a gazda közönségnek nagyon kényelmes, legalább is kiméli a gazdát a többszörös levélváltástól, amelylyel a magyar gazdák leg többje nehezen tud megbarátkozni.

Nem is tehető nagyobb kifogás ezen közvetítő kereskedelem ellen, ha a közvetítést a műtrágyagyár megbízottja végzi. A hiba éppen abban keresendő, hogy az utóbbi időben a viszontelárusítók is jelentékeny műtrágya üzletet csinálnak, a mi magában véve nem volna hiba, ha ezek a viszontelárusítók is betartanák a törvény és végrehajtási rendelkezések intézkedéseit, mert a legtöbb helyen a hatóságok (törvényhatósági joggal bíró és rendezett tanácsu városokban a rendőrkapitány; nagy- és kis-községekben a fõszolgabíró) az ellenkezés jogát nem gyakorolták.

A viszontelárusítók visszaélései különösen néhány felvidéki megyében: Zemplén-, Sáros-, Liptó-, Ung- és Beregben nagyon érezhető. Ez öt vármegyében ugyanis a foszforsavas műtrágyák örvendően terjednek még a földmives gazdák körében is. Az ilyen egyszerű földmives embert nem nehéz megesalni; mert az a műtrágyát is a falusi szatócstól szerzi meg, a törvény intézkedéseiről neki nincsen tudomása, teljesen ki van szolgáltatva annak a viszontelárusító szatócs nyereszkeskedő vágyainak. Ezek a szatócsok nyúzzák a népet úgy a hogy tudják, s ott a hol lehet; a 16%-os szuperfoszfát helyett drága pénzen adnak 10—12%-osat, melynek hatása természetesen nem érvényesülhet oly mértékben s ha ez bekövetkezik, az a kigazda kedvét vesztí, örök időkre elidegenedik a műtrágyázástól, a mi pedig nem csak az egyén szempontjából, hanem a közvagyonosodás szempontjából is nagyon sajnálatos jelenség.

Mivel a törvény végrehajtási rendelkezete pontosan intézkedik arra nézve, hogy mily módon kell forgalomba hozni a műtrágyaféléket, azt mondhatja bárki is, hogy ha a gyárok

mindenkor csak pontosan a szabályoknak megfelelő jelzéssel ellátva, ólomzárólt zsákokban küldik meg a műtrágyát a viszont elárúsítóknak: a műtrágya hamisításának kizáratik a lehetősége; sajnos azonban nem így van a dolog, mert ha a gyáros pontosan megjelölve szolgáltatja is ki a műtrágyát, a viszont elárúsító gondoskodik a jelzés meghamisításáról és a gyáros ólomzárójának az eltávolításáról.

Ezek a viszontelárúsítók különben az általuk forgalomba hozott szuperfoszfátnak csak egy kis részét szerzik magyar műtrágyagyártól; az általuk árusított műtrágya legnagyobb részt külföldről hozatik be jeltelen zsákokban, a melyre aztán olyan jelzést tesznek, a melyre az üzletmenet mellett szükség van. Különösen Galiciából kerül sok gyenge minőségű műtrágya, — főleg szuperfoszfát — a felvidéki vármegyékbe, ezekkel gyakori a visszaélés, a melynek a meggátlására a hatóság részéről a legtöbb helyen eddig semmi intézkedés nem történt.

Az is gyakori eset, hogy a szuperfoszfátos zsákon a szabályszerű jelzés helyett két határszám található vagyis pl. Ph: 16% jelölés he-

lyett: Ph 13—18%. Az így jelölt műtrágya azután igen alkalmas az egyszerű földmives gazda megtévesztésére és megszerelésére. Mert az ilyen műtrágyában jó, ha tényleg megvan a 13% foszforsav, a gazdának azonban mégis 18%-ért kell fizetni, vagyis 9. — koronát fizet 50 filléres foszforsav % árengyeggel olyan szuperfoszfátért, a melynek m.-mázsája tényleges foszforsav tartalma szerint mintegy 7 korona értékű. Így ha csak 500 kgr. szuperfoszfátot vásárol az a kisgazda, 10 koronával károsodik; az a viszontelárúsító pedig minden egyes vagon szuperfoszfát után 200 korona meg nem engedett hasznot vág zsebre és akad olyan viszont elárúsító, aki évente 30—40 vagon szuperfoszfát forgalmat csinál. Azt hiszem nem kell bővebb kommentár ahhoz, hogy a műtrágya kereskedelem eme kinövései mennyi kárt okoznak a menyire alkalmasak a műtrágya használata terjedésének a megakadályozására.

Azon feltevésből indulván ki, hogy különösen a felsorolt vármegyék irányadó körei nem fognak napirendre térni az itt megírtak fölött, hanem törvény adta joguknál és kötelességükönél fogva, hasonlólag a

gazdasági vetőmagvak törvényszerű ellenőrzéséhez, teljes szigorral járnak el a bűnösökkel szemben; kívánom, hogy ezen fáradozásukat siker koronázza. A magam részéről szívesen szolgálok további felderítő adatokkal is.

Különösen a mai nyomasztó gazdasági helyzetben nem közönyös dolog, hogy 120—240 kg. terméssel többet vagy kevesebbet arat-e a gazda ugyanazon területről, ezért a műtrágya kereskedés ezen rákfenéjéről könyörtelenül le kell rántani a leplet s lehetővé tenni a tisztességes kereskedelem térfoglalását. A közigazgatás embereire vár e törvényszabta kemény feladat, de éppen azért, mert e tisztviselők legtöbbet érintkeznek a néppel, biztosra vehetjük, hogy erős kézzel látnak azon akadályok elhárításához, melyek a nép boldogulásának állják útját.

* **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön tudósítása.) Az állandó esős időjárást végre verőfényes napsugár váltotta fel, mely lényegesen előmozdítja a még kintlévő vetemények érését. A vöröshere mag (lóheremag) érésére kiválóan jó hatást gyakorol ezen kedvező időváltozás, mely körülmény különben a

piac jelenlegi hangulatán is észlelhető. A lóheremag ára néhány koronával hanyatlott, de csak kevesen voltak hajlandók, a mult heti árnál olcsóbban eladni árujukat. Hogy mennyiben jogosult a jelenlegi lanyha hangulat azt még ma nem lehet megítélni, mert úgy Orosz, Német, Cseh, és Franciaországból, valamint Amerikából is hiányoznak még a terményeredményt illető, hiteles tudósítások. Csak 2—3 hét múlva alkothatunk majd egy, a valószínűségnek megfelelő véleményt. A lucerna mag termését illetően a külföldről az utóbbi napokban kedvezőtlen hírek terjednek, melyek szerint Amerika termése igen gyenge lenne míg Franciaországban az esős időjárás által a termés nagyon szenvedett volna. Olaszországból azonban igen jó hírek érkeznek. A belföldi terméseredmény felől különböző jelentések vannak, annyi azonban már bizonyos, hogy a termés nem jelezhető jónak. Angol perje a termés gyengébb mint hitték, és áremelkedés állott be. Baltacimet elvértve, míg Shomotlenast élénkebben ajánlottak. **Jegyzések nyersáruért 50 kilonként Budapesten:** Lóhere 50—58 kor. Lucerna 54—58 korona.

Kiadótulajdonos: **Éhler Gyula.**

H I R D E T É S E K.

Werner Sárka

okl. czimbalom-művész

CZIMBALOM

MAGÁNISKOLÁJÁBAN

Sátoralja-Ujhely, Kazinczy-utca
(Haas Adolf-téle házban)

beiratkozni még folyton lehet.

A tanév 10 óra terjed.

TANDIJ:

Heti 3 óra vételénél havonként 6 frt. Négy óra vételénél 8 frt. Öt óra vételénél 10 frt.

Tanítást magánháznál is elfogad.

Csoporttanítások szerény díjazás mellett megállapodás szerint.

1536/1903. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírósnak 1903. évi V. I. 538/1. számú végzése következtében hivatalból ügyvéd által képviselt Urbanovics Miksa debreczeni lakos javára Klein Ignác sárospataki lakos ellen 46 korona 60 fillér s jár. erejéig 1903. évi szeptember hó 3-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 660 koronára becsült következő ingóságok u. m.: házi-butorok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírósnak 1903. évi V. I. 538/2. számú végzése folytán 46 kor. 60 fill. tökékövetelés, ennek 1903. évi július hó 1 napjától járó 5% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 27 korona 66 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Sárospatakon, alperes lakásán leendő eszközésére **1903. évi október hó 5-ik** napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvénycikk 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el tognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felültoaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés, az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sauerhelyben, 1903. évi szept. hó 22-én.

Fejér Zoltán, kir. bir. végrehajtó.

Zemplénavarmegyei közkórház gondnokától.

Pályázati hirdetmény.

A zemplénavarmegyei közkórház pályázatot hirdet az 1904. évre szükséges élelmezésre és tűzifa szállításra, mely zárt ajánlat útján fog kiadatni.

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy zárt ajánlataikat legkésőbb folyó évi október hó 15-éig a helybeli közkórház gondnokságához annál is inkább nyujtsák be, mivel a később benyujtott ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Sátoraljaújhely, 1903. szeptember 25-én.

Isépy Miklós,
kórházi gondnok.

Hordók.

Császárszálláson, közvetlen Nyiregyháza mellett, Szabolcs-vármegyében hordógyáram első minőségű saját görös-, rothadás- és szúlyukmentes fájából készült

hordókat, kádakat

és

mindenféle szüretelő edényeket

szállít, avagy a helyszínen elad. Első osztályú fa, elsőrendű munka és vasalás biztosított, 50 litertől 250 literig, bármily mennyiség készletben van. Megrendelésre más nagyságú hordók 15 napon belül elkészítetnek, ugyszintén kádak és szüretelő edények is.

Levelek intézhetők *Liptay Jenő* császárszállási hordógyáranak üzletvezetőségéhez, Császárszállás (Nyiregy-háza mellett) ezimen, avagy *Liptay Jenő* tulajdonoshoz Bashalom u. p. Királytelek (Szabolcs vármegye) ezimen. Naponta háromszor oda és vissza is Nyiregyháza és Császárszállás között vonat közvetlen a hordógyár mellett megáll.

Figyelmeztetés! A vasuti kalauznak bejelentendő, hogy az utas Császárszálláson kiszáll, mivel Császárszállás föltételes megállóhely.

Vetőgép

Kühne-féle, jó karban olcsón eladó.

Tima Tibor,
Sárospatak.

Eladó ház.

Nagyúj-utczai 139. számú ház nagy kerttel, mely szőlővel van telepítve, a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett családi okok miatt eladó. Értekezhetni lehet a tulajdonosnál ugyanott.

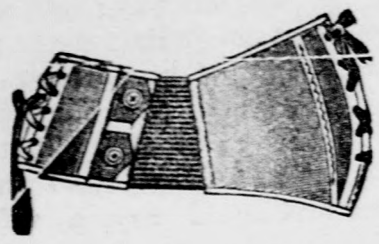
Eladó zongora.

Egy rövid szárny-zongora, igen jó karban jutányosan eladó. Bővebb értesítést ad **Bóttós János** Homonna, (Zemplén m.)

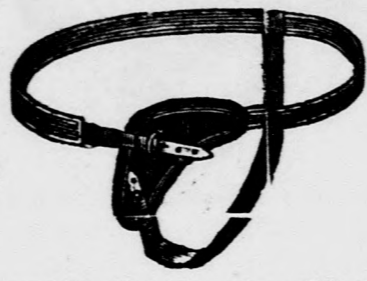
Segéd

a fűszer és vasszakmából, ki a magyar, német és tót nyelvet beszéli, azonnali belépésre kereszteszik a **Tóke-Terebes és vidéki fogyasztási szövetkezetnél.**

SÉRVBEN SZENVEDŐK

forduljanak hozzám
teljes bizalommal.

30 évi tapasztalatom, melyet a külföld egnagyobb Orthopaediai és kötszer műhelyeiben szereztem, biztosítékot nyújt szakképességeről, hogy a legelavultabb sérveknél is segítek. — Készítek kaskótét, műfűzöt, egyenes tartót, púpkötét, műlábat, kezeket stb.

Nagy raktár mindennemű betegápolási ezikk és orvosi műszerekben, irigátor, ágy táll, éjjeli elosét, Bidet, tej sterilizáló készülék Prof. Soxhlet szerint, valamint minden Gummi áru.

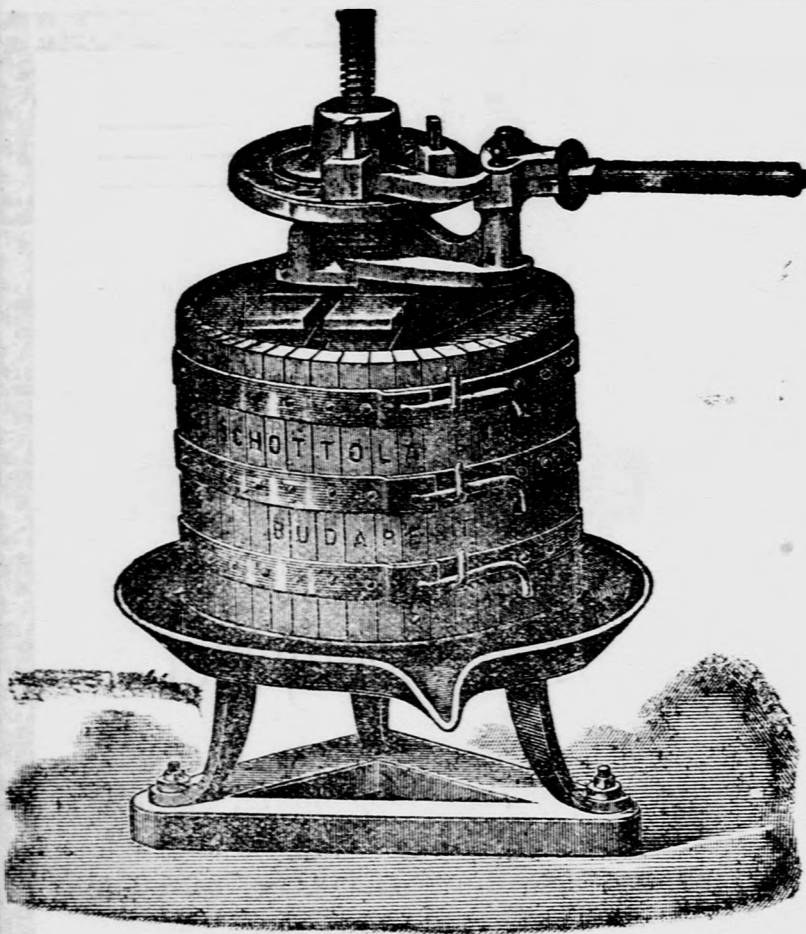
Valódi francia különlegességek discretio mellett.

— Keztyük saját gyártmány, mérték szerint is. —

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BLUMBERG S. E. keztyüs és műkötszerész
Kassa, főutca 91. szám.

SCHOTTOLA ERNŐ, Budapest

Andrássy-út 2. sz.

A ruggyantagyártás meg honosítója Magyarországon

a legnagyobb szőlészeti és borászati szaküzlet.

Legnagyobb raktár az összes

szüretelési gépek és eszközökben,

SZŐLŐZÚZÓK

hogyzóval és anélkül, MABILLE és DUPLEX-rendszerű

BORSAJTÓK

gőzre és víznyomásra berendezve, a legszebb és legjobb kivitelben elkészítve.

Gyári raktár borszivattyúkban.

Képes árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

Kitünő pörkölt paprikás szalonna.

Jessék

kísérletet tenni és meg fog győződni, hogy nálam mindenféle

HENTESÁRU

a legolcsóbban beszerezhető.

A t. cz. vevőközönség szives figyelmébe ajánlom a következő árakat:

1 kiló friss olvasztott szalonna-zsir . . .	1 K. 52 fill.
1 „ sótalan szalonna zsirnak való . . .	1 K. 44 fill.
1 „ uj sós szalonna	1 K. 44 fill.
1 „ füstölt szalonna szeletben . . .	1 K. 52 fill.
1 „ füstölt hát szalonna	1 K. 60 fill.
1 „ I. rendű pörkölt paprikás szalonna	1 K. 76 fill.
1 „ füstölt kolbász	1 K. 60 fill.
1 „ füstölt sódar pácizolt	1 K. 52 fill.

Nagybani vételnél árendedmény!

Megrendelhető:

KARNER JÓZSEF,
hentesüzletében
Nyiregyházán.

Finom füstölt husnemű.

Gyomor-, bél- és vértisztító kuránál már

=== fél pohár természetes ===

IGMÁNDI

KESERŰ VIZ.

Reggelenként használva kitűnően beválik.

Kapható mindenütt, ugy a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban, üvege 50 fillér.

Raktár: **HAZAI H.**

bél- és külföldi ásványvíz-üzletében S.-A.-Ujhely.

Épületek, ingóságok, termények

tűzkár elleni biztosítására,

továbbá: élet- és járadék-biztosítások felvételére

ajánlkozik:

az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

kerületi ügynöksége

S.-A.-UJHELYBEN, a „Zemplén“ kiadóhivatalában.